

Pristupačni turizam u Hrvatskoj - ograničenja i potencijali razvoja -

izv. prof. dr. sc. Vanja Krajinović
Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
vkrajinovic@efzg.hr

ACCESSIBLE

THE
DEVELOPMENT
OF THE
INNOVATIVE
EDUCATIONAL
METHOD OF
ACCESSIBLE
TOURISM IN
CENTRAL
EUROPE

2022-2-HU01-
KA220-HED-
000099410



Uvodno ...

- University of Pecs; University Sapiientia Din Municipiul Cluj-Napoca; University of Zagreb; Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza, Poznan
- 1.5.2023. – 30.4.2025.
- kreiranje inovativnih nastavnih materijala za bolje razumijevanje sveobuhvatnog pristupa učinkovitog pružanja usluga osobama s invaliditetom
- analiza trenutne situacije pristupačnog turizma u centralnoj Europi

Ključni dionici i korisnici

- studenti i nastavnici
- osobe s invaliditetom
- pružatelji usluga u turizmu
- civilne organizacije
- vladine organizacije

Karakteristike pristupačnog turizma u Hrvatskoj

- područje je još uvijek nedovoljno istraženo
- uzorci su prilično mali
- postoji potreba za analizom postojećeg stanja pristupačne turističke ponude
- područje bi imalo koristi od suradnje između svih dionika
- postoji velika potreba za edukacijom turističkih djelatnika s obzirom na specifične putne potrebe osoba s invaliditetom

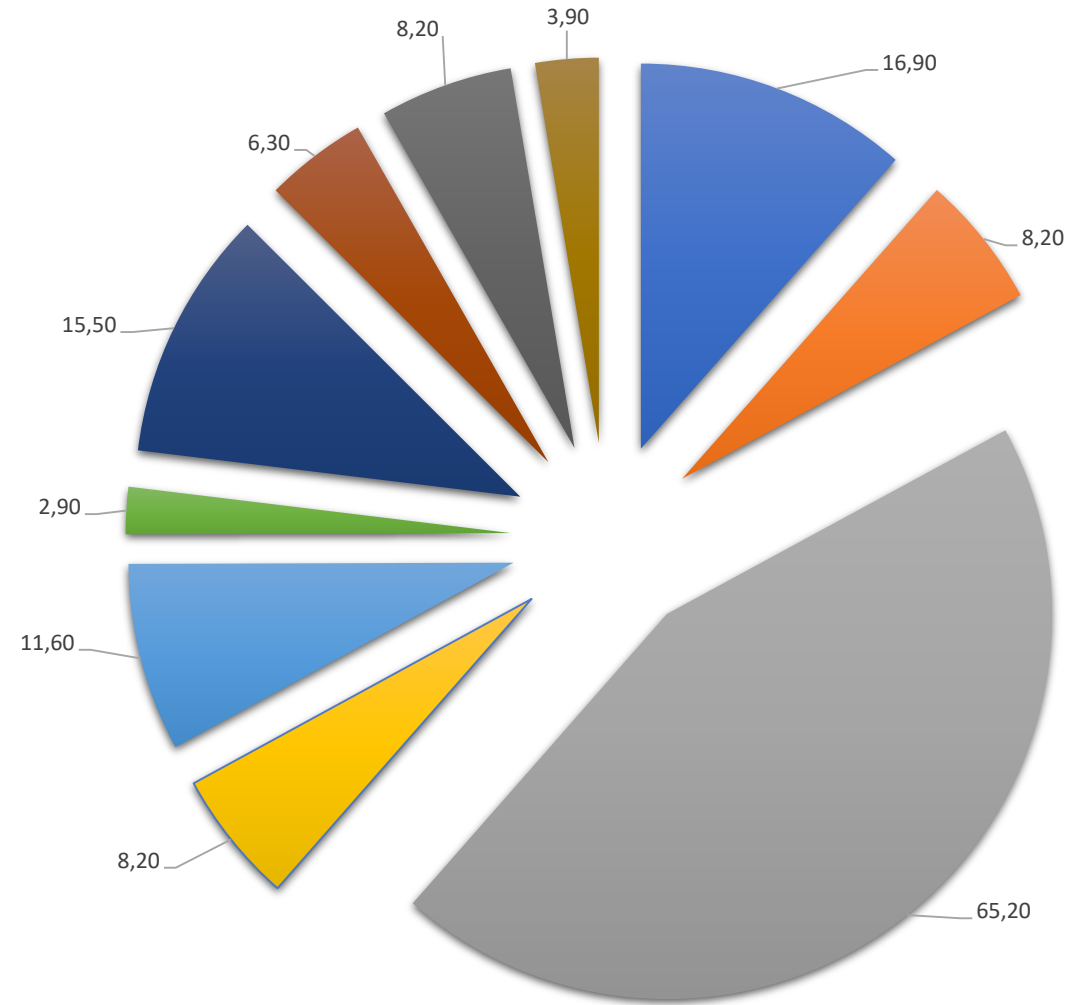
Metodologija istraživanja i uzorak – 1. faza

Cilj istraživanja i obilježja uzorka

- **cilj** - ispitati percepcije i stavove osoba s invaliditetom o kvaliteti razvoja pristupačnog turizma u Hrvatskoj
- primarno istraživanje provedeno je od listopada do prosinca 2023. godine putem Google obrasca (jednostavni slučajni uzorak) – 211 odgovora
- karakteristike uzorka:
 - 59 % žena i 39,5 % muškaraca
 - dominantno (33,2 %) 36-50 godina, zatim 51-65-godišnjaci (23,6 %), stariji od 66 godina (14,4 %) i 26-35-godišnjaci (14,4 %); skupina od 18 do 25 godina, činila je 13,5% ukupnog broja ispitanika
 - 40,8 % ispitanika bilo je u braku, 39,3 % nije oženjeno, 5,8 % nije željelo dati nikakve informacije, 5,3 % je bilo u izvanbračnoj zajednici, 4,9 % je razvedeno, a 3,9 % su udovici
 - većina ispitanika (23,5 %) bili su umirovljenici, zaposleni (19 %), primatelji invalidske mirovine (14,8 %) ili ovisni o obitelji (9 %); od ukupnog broja ispitanika 7,6% je nezaposleno

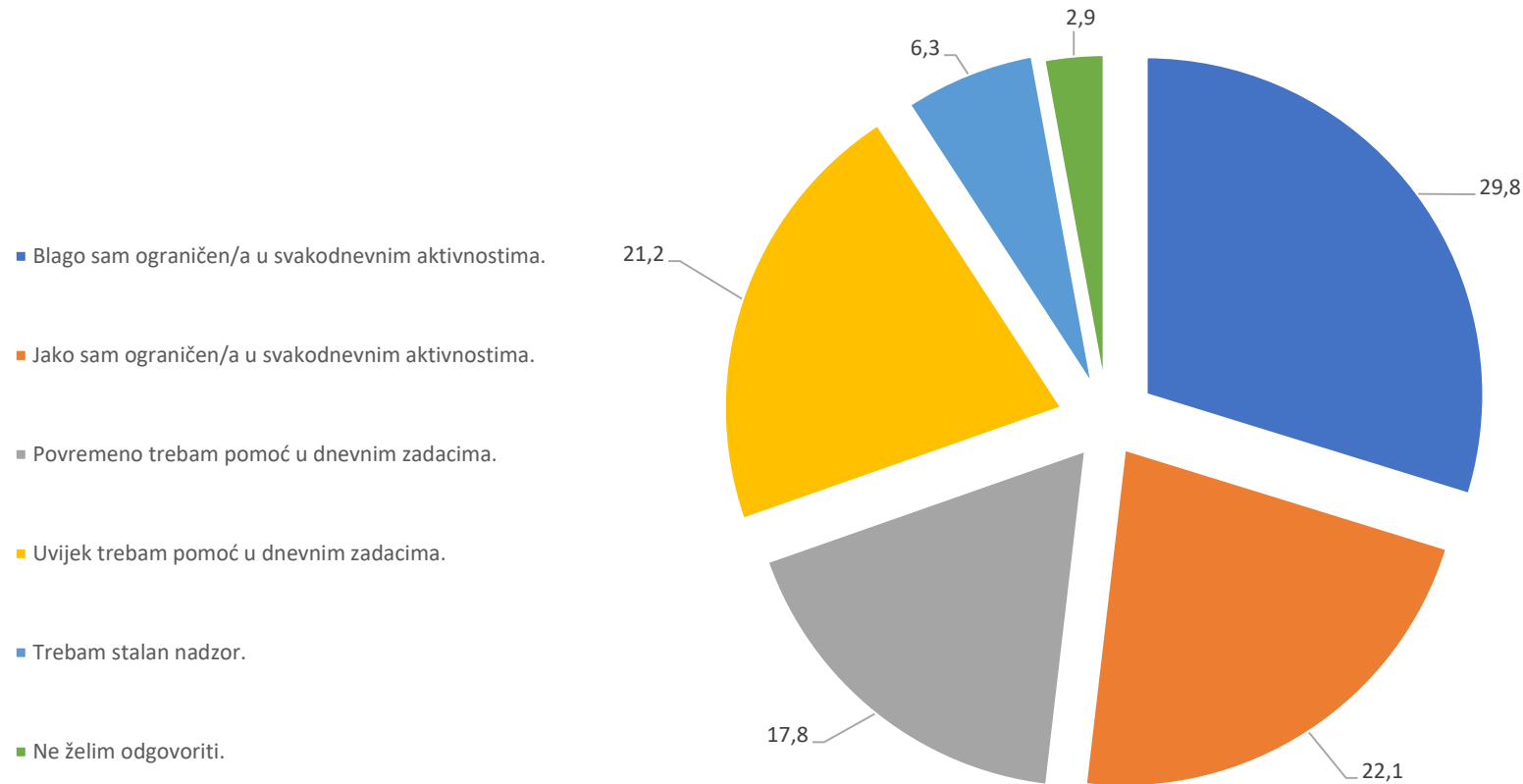
Vrsta invaliditeta*

- oštećenje vida
- oštećenje sluha
- oštećenje motoričkih sposobnosti
- poremećaj u glasovno-govornoj komunikaciji
- intelektualne poteškoće
- psihosocijalne poteškoće
- višestruke poteškoće
- poteškoće vezane uz dob
- privremene poteškoće
- poremećaj iz autističnog spektra



* mogućnost višestrukog odabira

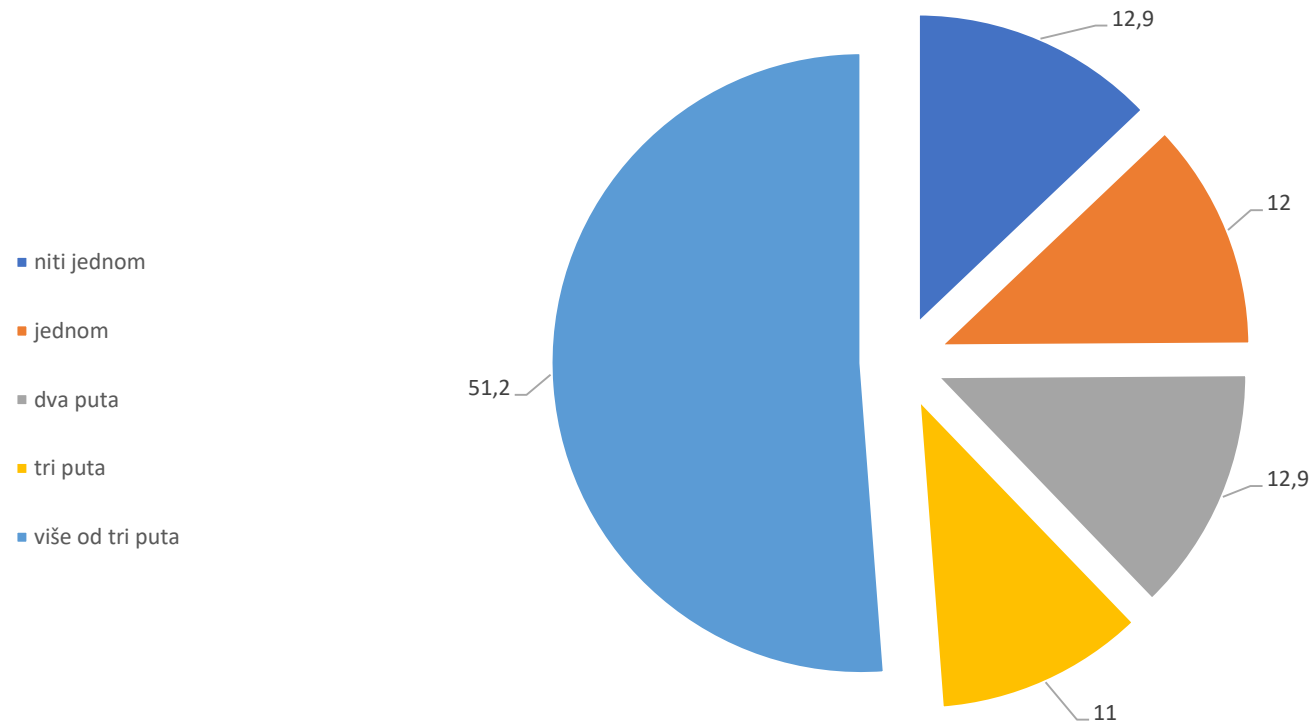
Samostalnost u svakodnevnim aktivnostima



Uzroci poteškoća prilikom putovanja

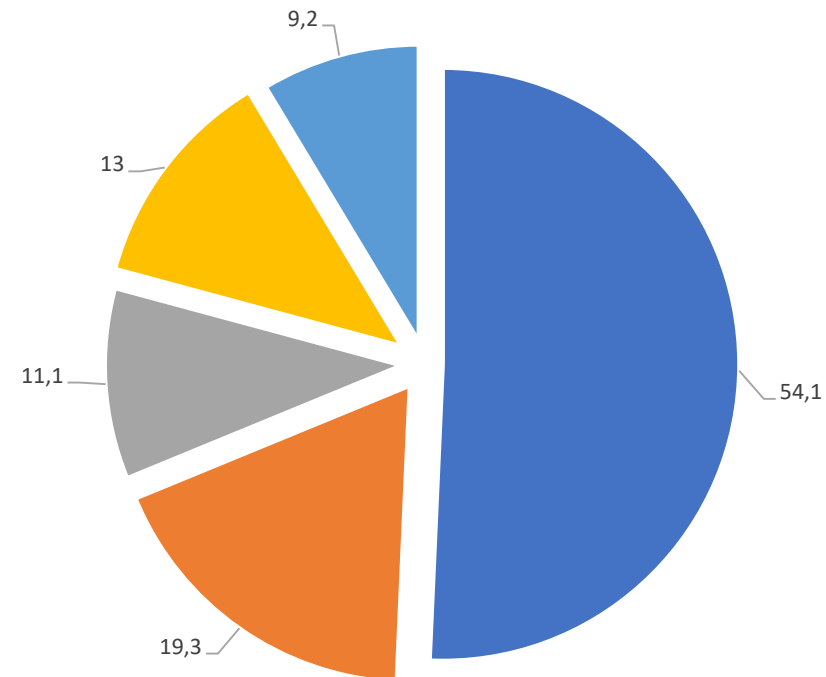
Varijabla	Prosjek	Mod	Standardna devijacija
Korištenje prijevoza	4,38	7	2,34
Korištenje smještajnih kapaciteta	4,01	7	2,39
Korištenje restorana	3,51	1	2,13
Sportske aktivnosti	4,50	7	2,21
Posjećivanje znamenitosti	4,24	7	2,18
Manjak dostupni pouzdanih informacija o pristupačnosti	4,74	7	2,21

Učestalost putovanja unutar Hrvatske u 2022. godini



Učestalost putovanja u inozemstvo u 2022. godini

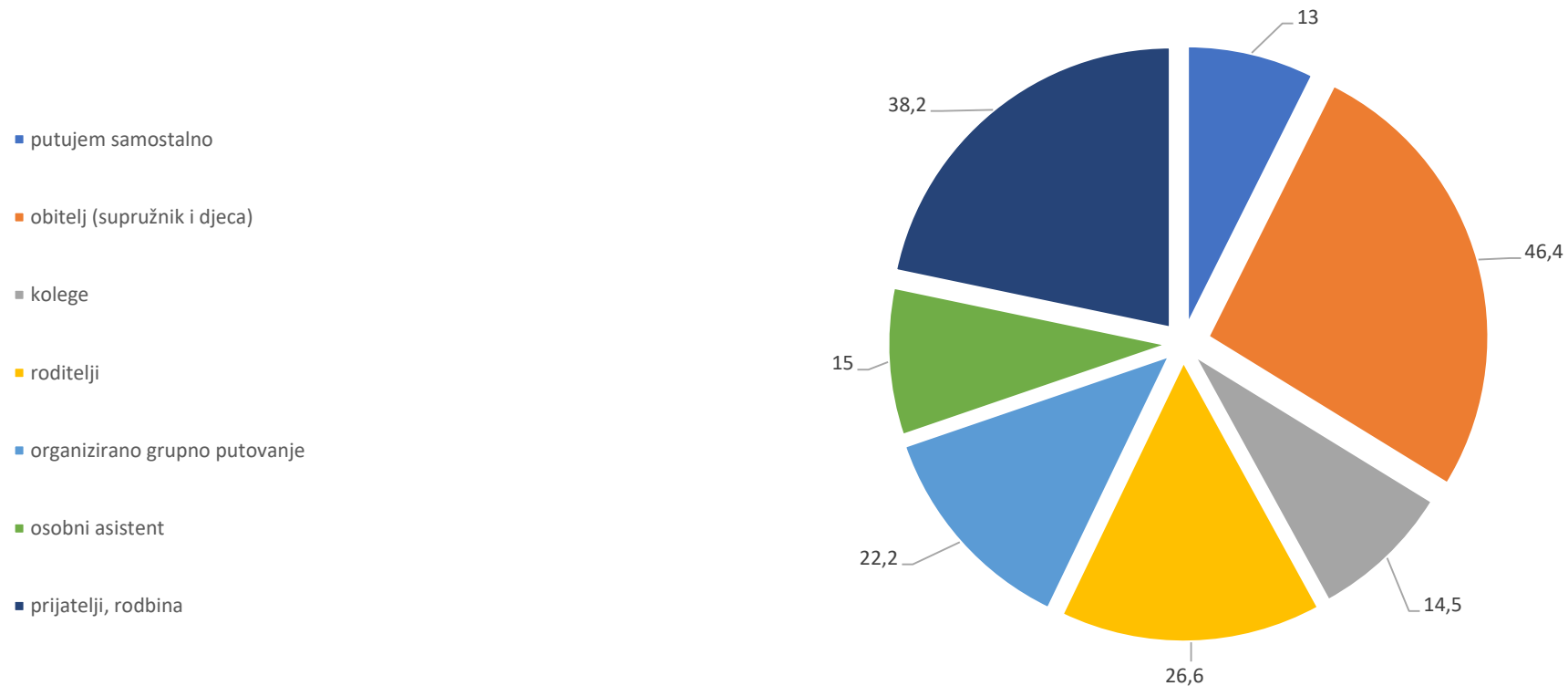
- niti jednom
- jednom
- dva puta
- tri puta
- više od tri puta



Faktori koji utječu na odluku o turističkom putovanju

Varijabla	Prosjek	Mod	Standardna devijacija
Ne volim putovati	1,83	1	1,77
Manjak vremena	3,13	1	2,07
Manjak financija	4,08	5	1,91
Nedostatak suputnika	3,61	1	2,29
Nedostatno poznavanje stranog jezika	3,36	1	2,70
Nedostatak osobnog asistenta	3,43	1	2,73
Bojim se novih situacija	2,95	1	2,55
Putovanje u destinaciju i povratak su problematični	3,65	1	2,40
Bojim se da pristupačnost nije u skladu s obećanim i/ili mojim potrebama	4,68	7	2,23
Zdravstveno stanje ne dozvoljava mi putovanje	2,95	1	2,34
Loša prethodna iskustva	2,76	1	1,84
Iskustva putovanja stječem kod kuće, koristeći Internet i druge tehnologije	2,65	1	2,13

Pratnja na putovanju



Stavovi osoba s invaliditetom prema različitim aspektima razvoja pristupačnog turizma u Hrvatskoj

Tvrdnja	Prosjek	Mod	Standardna devijacija
U mojoj zemlji mogućnosti pristupačnog turizma kontinuirano se poboljšavaju.	3,36	2	1,86
Turistički djelatnici sve su spremniji i otvoreniji za prihvat gostiju s invaliditetom.	3,45	3	1,82
U mojoj zemlji sve je manje učestala pogrešna komunikaciji o pristupačnosti smještajnih i drugih kapaciteta.	3,38	3	1,78
U mojoj zemlji društvo postaje sve tolerantnije prema ljudima s invaliditetom.	3,59	3	1,77
Ljudima je neugodno ići na godišnji odmor na mjesta gdje idu ljudi s invaliditetom.	3,61	3	1,95
Ljudi s invaliditetom češće bi putovali vlakovima kad bi oni bili dostupniji za ljude u kolicima.	5,37	7	2,05
Kad bi postojale turističke staze u park-šumama, barem onima u blizini gradova, više ljudi s invaliditetom bi ih posjećivalo.	5,51	7	1,89
Više osoba s invaliditetom išlo bi na planinarenje kad bi na internetu postojala pouzdana mreža turističkih staza prilagođenih za kolica.	5,30	7	1,96
Ekstremni sportovi i aktivnosti privlačili bi ljude s invaliditetom, kad bi im se pružila adekvatna pomoć i sigurnost.	4,86	7	2,10
Turizam je važan dio mog života.	4,76	7	2,09
Turizam bitno utječe na moju dobrobit.	4,68	7	2,10
Moja turistička iskustva me usređuju.	5,32	7	2,03
Turizam pozitivno utječe na moje odnose s drugima.	5,26	7	1,96
Sve više me zanima potencijal virtualnog/digitalnog turizma.	3,23	1	2,04
Već sam koristio/la digitalne turističke usluge (npr. digitalne muzeje i/ili virtualne ture).	2,47	1	1,93
Već imam/planiram nabaviti uređaje koji omogućuju bolje iskustvo digitalnog turizma (npr. VR naočale).	2,02	1	1,71
Volim koristiti moderne tehnološke alate na svojim putovanjima (aplikacije, VR naočale, AR, tj. uvećana stvarnost,).	2,68	1	2,02

Metodologija istraživanja i uzorak – 1. faza

Cilj istraživanja i obilježja uzorka

- **cilj** - ispitati percepcije i stavove opće populacije o kvaliteti razvoja pristupačnog turizma u Hrvatskoj
- primarno istraživanje provedeno je u siječnju 2024. godine
- obilježja uzorka:
 - prosječna dob ispitanika = 47,8 godina
 - 47,6 % muškaraca, 52 % žena
 - većina (51,1 %) ima osobu s invaliditetom u obitelji, među prijateljima ili bliskim poznanicima

Stav o potrebi unaprjeđenja kvalitete razvoja pristupačnog turizma u Hrvatskoj

Tvrdnja	Udio
Nije potrebno.	1,1
Potrebne su manja unaprjeđenja.	11,1
Potrebno je unaprijediti kvalitetu, ali postoje puno važnije stvari od toga.	13,1
Da, potrebni su kontinuirani naponi kako bi se unaprijedila situacija.	47,3
Jednak pristup turističkim uslugama i atrakcijama treba omogućiti svima što prije, uz velika ulaganja i promjenu svijesti.	27,4

Percepcije o preprekama s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom

Tvrdnja	Prosjek	Mod	Standardna devijacija
Korištenje željezničkog prijevoza.	5,73	7	1,74
Korištenje međugradskog prijevoza.	5,68	7	1,63
Korištenje lokalnog prijevoza.	5,34	7	1,77
Korištenje smještajnih kapaciteta.	4,92	7	1,73
Korištenje ugostiteljskih kapaciteta (restorana).	4,55	4	1,80
Uključivanje u sportske aktivnosti u svojstvu sportaša.	5,04	7	1,73
Uključivanje u sportske aktivnosti u svojstvu gledatelja.	4,63	7	1,84
Posjećivanje koncerata i festivala na otvorenom.	4,38	4	1,88
Posjećivanje turističkih atrakcija.	4,72	7	1,78
Pristup pouzdanim informacijama o pristupačnosti proizvoda i usluga.	4,36	5	1,87

Stavovi opće populacije o mogućnostima razvoja pristupačnog turizma u Hrvatskoj

Tvrdnja	Prosjek	Mod	Standardna devijacija
U mojoj zemlji mogućnosti pristupačnog turizma kontinuirano se poboljšavaju.	4,32	5	1,68
Turistički djelatnici sve su spremniji i otvoreniji za prihvat gostiju s invaliditetom.	4,38	5	1,60
U mojoj zemlji sve je manje učestala pogrešna komunikacija o pristupačnosti smještajnih i drugih kapaciteta.	4,14	4	1,66
U mojoj zemlji društvo postaje sve tolerantnije i otvorenije prema osobama s invaliditetom.	4,44	5	1,64
Ljudima je neugodno ići na godišnji odmor na mjesta gdje su prisutne osobe s invaliditetom.	3,62	1	1,86
Kada bi vlakovi i autobusi u mojoj zemlji bili pristupačniji invalidskim kolicima, putovalo bi više osoba s invaliditetom.	5,68	7	1,51
Kada bi moja zemlja imala pješačke staze u park-šumama barem u blizini gradova, više bi osoba s invaliditetom išlo planinariti.	5,47	7	1,52
Kada bi postojala pouzdana internetska baza planinarskih staza pristupačnih invalidskim kolicima, više bi se ljudi odlučilo za planinarenje u prirodi.	5,51	7	1,52

Stavovi opće populacije o uključivanju osoba s invaliditetom u turizam

Tvrdnja	Prosjek	Mod	Standardna devijacija
Drugi ljudi ne vole biti na odmoru zajedno s osobama s tjelesnim invaliditetom.	2,29	2	0,78
Drugi ljudi ne vole biti na odmoru zajedno s osobama s teškim invaliditetom.	2,46	2	0,80
Drugi ljudi ne vole biti na odmoru s osobama s intelektualnim teškoćama.	2,58	3	0,85
Društvo u mojoj zemlji vrlo je tolerantno prema osobama s invaliditetom.	2,43	2	0,82
Mislim da sve što je pristupačno i dobro za osobe s invaliditetom i meni olakšava pristup.	3,06	3	0,83
Društvo u mojoj zemlji podržava društvenu integraciju i uključivost.	2,60	3	0,77
Smatram da je razvoj pristupačnog turizma vrlo važan.	3,23	3	0,81

Zaključno ...

- potaknuti donositelje politika i turistička poduzeća na ulaganja u pristupačnu turističku infrastrukturu, uključujući bolje usluge prijevoza, pristupačne javne prostore i turističke atrakcije
- potreba povećanja svijesti i specijalizirane obuke turističkog i ugostiteljskog osoblja kako bi se bolje zadovoljile potrebe turista s invaliditetom
- svi dionici moraju preuzeti puno aktivniju ulogu u stvaranju mreža između javnog i privatnog sektora koje omogućuju nevladinim organizacijama komunikaciju o potrebama i specifičnim zahtjevima potencijalnih turista s invaliditetom – postavljanje prijeko potrebnih temelja visokokvalitetnog i konkurentnog pristupačnog turizam u Hrvatskoj
- podizanje svijesti opće populacije – **važnost univerzalnog dizajna!**

Hvala na pažnji!

Kontakti

Facebook – [Accessible Tourism](#)

LinkedIn – [Accessible Tourism](#)

Pristupačni turizam u Hrvatskoj - ograničenja i potencijali razvoja -

izv. prof. dr. sc. Vanja Krajinović
Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
vkrajinovic@efzg.hr

ACCESSIBLE

THE
DEVELOPMENT
OF THE
INNOVATIVE
EDUCATIONAL
METHOD OF
ACCESSIBLE
TOURISM IN
CENTRAL
EUROPE

2022-2-HU01-
KA220-HED-
000099410

